

Sprawozdanie ze statutowego posiedzenia Komitetu Stałego ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki (HERSC Higher Education and Research Standing Committee), które odbyło się w dniach 20-21 września 2023 r. w Brukseli.

Wzięło w nim udział 35 osób.

HERSC jest stałym organem ETUCE reprezentującym 45 edukacyjnych związków zawodowych działających w obszarze szkolnictwa wyższego, nauki i badań.

Związki zawodowe zajmujące się edukacją wyraziły swoje obawy dotyczące obniżającej się atrakcyjności pozycji nauczycieli akademickich w szkolnictwie wyższym i innych zawodów w sektorach badawczych ze względu na niepewne umowy o pracę, brak wsparcia dla młodych naukowców i obniżające się stale wynagrodzenia w porównaniu do innych dziedzin.

Pracownicy szkolnictwa wyższego i nauki oraz badacze obawiają się o atrakcyjność zawodów akademickich i o ich przyszłość.

Kampania ETUCE na temat atrakcyjności zawodu nauczyciela oraz liczne wydarzenia, w tym zaplanowane na Europejski Tydzień Nauczycieli będą odpowiednim miejscem, aby poruszać te tematy.

Związki zawodowe zajmujące się edukacją prowadzą wiele działań na poziomie krajowym, aby podnieść status karier dydaktycznych i badawczych oraz rozwiązać problem niedoborów nauczycieli akademickich i niepewności zatrudnienia.

Podczas spotkania podkreślono, że skuteczny dialog społeczny ze związkami zawodowymi zajmującymi się edukacją jest kluczem do poprawy statusu zawodów akademickich.

Spotkanie HERSC gościło nowego prezesa EQAR Stéphana Lauwick i dyrektor Magalie Soenen, z którymi organizacje członkowskie ETUCE omawiały przyszłość zapewniania jakości w szkolnictwie wyższym oraz rolę pracowników akademickich w zapewnianiu jakości kształcenia.

EQAR - European Quality Assurance Register for Higher Education to Europejski Rejestr Zapewniania Jakości do którego należy PKA - Polska Komisja Akredytacyjna.

Poruszono także kwestię cyfryzacji, sztucznej inteligencji i ChatGPT w zarządzaniu instytucjonalnym, szkolnictwie wyższym i badaniach (HER – Higher Education and Research).

Niektóre kraje aktywnie dążą do cyfryzacji w szkolnictwie wyższym, ale zwiększone obciążenie pracą i stres oraz ochrona praw własności intelektualnej mogą stanowić problemy dla nauczycieli i badaczy.

Inne obawy obejmują potencjalną dyskryminację w procesie rekrutacji studentów na studia wyższe w oparciu o dane oraz potrzebę obecności w edukacji elementu ludzkiego.

Członkowie HERSC podkreślili konieczność podjęcia decyzji politycznych w zakresie tworzenia ram regulacyjnych dostosowujących rozwój sztucznej inteligencji do zachowania podstawowych wartości edukacyjnych oraz chroniących wolność akademicką i prawa pracownicze w erze sztucznej inteligencji.

Omówiono rozwój polityki UE i międzynarodowej w zakresie szkolnictwa wyższego i badań, a mianowicie, wzajemne uznawanie kwalifikacji w kształceniu i szkoleniu, wolność akademicką oraz europejskie ramy kariery dla pracowników sektora szkolnictwa wyższego.

W kontynuacji spotkań HERSC z roku 2022 na temat zrównoważonej przyszłości w szkolnictwie wyższym, nauce i badaniach (HER) członkowie podkreślili potrzebę silnego dialogu społecznego, zwiększonego finansowania i wymiany dobrych praktyk w celu podniesienia atrakcyjności zawodu nauczycieli akademickich i badaczy oraz rozwiązania problemu niedoborów kadry w szkolnictwie wyższym.

Ponadto wezwali do zwiększonego wsparcia dla kadry szkolnictwa wyższego nauczycieli akademickich, naukowców i badaczy w szybko zmieniającym się krajobrazie edukacyjnym w epoce cyfrowej.

Tematyka posiedzenia, prezentacji i dyskusji obejmowała też następujące zagadnienia:

Wzmocnienie wolności akademickiej w Europie, sposoby wzmocnienia statusu nauczycieli akademickich i wartości akademickich, uznawalność wykształcenia, metody wspierania uchodźców i migrantów oraz promowania demokratycznych postaw obywatelskich, program Erasmus, Europejski Dialog Społeczny w obszarze edukacji, rozwój Procesu Bolońskiego, edukacja w polityce europejskiej, ERIC – sprawy konsorcjum europejskiej struktury badawczej, raporty EQAR – europejskiego rejestru agencji zapewniania jakości w kształceniu akademickim, docenianie znaczenia jakości nauczania w szkolnictwie wyższym, zatrudnienie w sektorze szkolnictwa wyższego i nauki oraz zagrożenia z tym związane, godziwe warunki pracy i wynagrodzenie oraz wzrost prestiżu zawodów nauczycielskich, niepewność w zatrudnieniu we wszystkich grupach zawodowych, doskonalenie szkoleń zawodowych dla nauczycieli akademickich w celu poprawy jakości edukacji, rola związków

zawodowych w szkolnictwie wyższym, system emerytalny RESAVER, bieżąca działalność ETUCE i EI.

Wśród najnowszych pojawił się temat Sztucznej Inteligencji – AI.

Spotkanie HERSC odbyło się stacjonarnie w Brukseli.

W okresie pandemii COVID 19 spotkania odbywały się w formie on-line.

W roku 2023 Polska przestała być krajem uprawnionym do dofinansowania ze względu na przekroczenie kwoty GPD 14 tys. USD na osobę. KSN musi pokrywać pełne koszty uczestnictwa tzn. dojazd i pobyt delegata.

Dotychczas organizacja ETUCE pokrywała koszty biletu lotniczego i hotelu, który sama rezerwowała.

KSN nie została poinformowana przez EI ETUCE z wyprzedzeniem, o zmianie polityki dofinansowania i wykluczenia z dofinansowania uczestników z Polski.

Pobyt obejmujący dwa noclegi (po 178,- EUR w najtańszym dostępnym hotelu), bilet lotniczy i diety kosztował ok. 4.620,- PLN

Przygotowanie sprawozdania

Aniela Białowska Tejchman

Przewodnicząca Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej